

วิจัยสร้างสรรค์ เรื่อง อุบัติการณ์ใหม่ของรูปทรง
ทวีรัตน์ พรหมรัตน์

The creative research on The subject matter of The novel manifestations
of forms

Thaveerat Promrat

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ศิลปะและการออกแบบ มหาวิทยาลัยนเรศวร

Faculty of Architecture Art and Design, Naresuan University

* Corresponding author. E-mail address: ptaveerat@hotmail.com

received: August 21,2023; revised: October 17,2023; accepted: November 17,2023

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบเทคนิคการสร้างสรรค์ศิลปะและขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะเพื่อให้ได้ผลงานจิตรกรรม ภายใต้นิยามคำว่า “อุบัติการณ์ใหม่ของรูปทรง” ที่ผู้วิจัยเป็นผู้กำหนดรูปแบบขึ้นมาให้สอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎีด้านมนุษยวิทยา ทฤษฎีทางด้านจิตวิทยา ทฤษฎีจิตวิเคราะห์และแนวคิดด้านวาทกรรม สู่การสร้างสรรค์จิตรกรรมร่วมสมัย โดยกำหนดขอบเขตของการสร้างสรรค์ออกเป็น 2 ช่วง คือ 1. ศึกษาข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลและการสร้างเนื้อหาเรื่องราว 2. กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม เป็นการศึกษาโดยใช้กระบวนการวิจัยสร้างสรรค์ทางด้านศิลปะ โดยมีกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักศึกษาทางด้านศิลปะเป็นผู้ประเมินคุณค่าทางด้านสุนทรียะภาพในขั้นตอนสุดท้าย สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย รูปแบบเทคนิคการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม แบบประเมินความพึงใจคุณค่าทางด้านสุนทรียะภาพ และเขียนรายงานผลการวิจัยโดยใช้วิธีพรรณนาวิเคราะห์ จากการศึกษาพบว่ารูปแบบผลงานจิตรกรรมได้กำหนดเนื้อหาจากทฤษฎีด้านจิตวิเคราะห์มาสู่การพัฒนาารูปแบบผลงานจิตรกรรมที่มีเนื้อหาเรื่องราวเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ในสังคมปัจจุบัน ที่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจากการรับรู้เรื่องราวในชีวิตประจำวันไปสู่ผลกระทบปัญหาทางด้านจิตใจและบุคลิกภาพจากประเด็นดังกล่าวผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์ เพื่อพัฒนารูปแบบการสร้างสรรค์และแนวคิด เพื่อสื่อความหมายเชิงคุณค่าผ่านการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมในแต่ละผลงาน ขั้นตอนต่อมาได้ทำการประเมินผลการรับรู้ทางด้านสุนทรียะภาพในแต่ละด้าน พบว่าอยู่ในเกณฑ์ความพึงพอใจระดับมาก ถึงระดับความพึงพอใจมากที่สุด

คำสำคัญ: อุบัติการณ์ใหม่ของรูปทรง

ABSTRACT

The objective of this creative research is to investigate the technical patterns and the methods of artistic creation, with a focus on creating a series of paintings entitled "The Novel Manifestations of Forms". This research has embodied the framework employing anthropological, psychological, psychoanalytic, and rhetorical theories in order to create a series of contemporary paintings. The exploration of this creative research divides into two distinct phases of creative: 1. collecting information, data analysis, and narrative content generation, and 2. the process of painting studio practice. The investigation employs several creative research methodologies, whereby fine art students as participants serve as evaluators of aesthetic value within the final stages. The research tools encompass technical formats of artistic creation, assessments of aesthetic satisfaction, and the application of narrative analysis. Examination of the findings reveals that the configuration of fine art outcomes derives from psychoanalytic theory, culminating in the development of art forms infused with narratives concerning contemporary human behavior. These

narratives reflect the shifting patterns of perception in today's society, leading to consequences that affect psychological and self-image matters. The creative output serves to both construct and convey the significance inherent in each artistic piece. Subsequently, the evaluation of perceptual reception within distinct dimensions unveils that the levels of aesthetic contentment predominantly span the range from moderately satisfying to highly satisfying, affirming the successful realization of the artistic process of this creative research.

บทนำ

การสร้างสรรคผลงานศิลปะผู้วิจัยได้รับแรงบันดาลใจมาจากการศึกษาแนวคิดด้านพฤติกรรมของมนุษย์ที่ถูกกำกับควบคุมโดยวาทกรรมที่ส่งผ่านสื่อต่าง ๆ ในปัจจุบัน จนกระทั่งเราเข้าใจและเชื่อไปตามนั้น เพราะถูกต้องก็อยู่ตลอดเวลาในชีวิตประจำวัน และในท้ายที่สุดทำให้เราเกิดความเครียด และความวิตกกังวล คำว่าวาทกรรม (discourse) หมายถึงระบบและกระบวนการในการสร้าง การผลิต เอกลักษณ์ และความหมาย ให้กับสิ่งต่างๆในสังคมที่ห่อหุ้มเราอยู่ ไม่ว่าจะเป็นความรู้ ความจริง อำนาจ หรือตัวตนของเรา นอกจากนี้วาทกรรมยังทำหน้าที่ตรึงสิ่งที่สร้างขึ้นให้ดำรงอยู่และเป็นที่ยอมรับของสังคมในวงกว้าง

ดังที่ มิเชล ฟูโก มองว่าวาทกรรม คือชุดของส่วนเสี้ยวที่ไม่มีความต่อเนื่องสัมพันธ์กัน แต่ต้องมาอยู่ร่วมกัน และอยู่ร่วมกัน ในฐานะที่เป็นเอกภาพหรือความมั่นคง ขณะเดียวกันวาทกรรมก็ทำหน้าที่เก็บกอดปิดกั้นมิให้เอกลักษณ์และความหมายบางสิ่งดำรงอยู่แล้วในสังคมเลื่อนหายไป

ดังนั้นวาทกรรมจึงเป็นมากกว่าเรื่องของภาษาหรือคำพูด แต่มีภาคปฏิบัติการจริงของวาทกรรม (discursive practices) ซึ่งรวมถึงจารีตปฏิบัติ ความคิด ความเชื่อ คุณค่า ในสังคมที่เกี่ยวกับเรื่องนั้นๆด้วย มิเชล ฟูโก กล่าวไว้อย่างชัดเจนว่า วาทกรรมถูกสร้างขึ้นมาจากความแตกต่างระหว่างสิ่งที่สามารถพูดได้อย่างถูกต้องในช่วงเวลาหนึ่ง ภายใต้กฎเกณฑ์และตรรกะชุดหนึ่งกับสิ่งที่ถูกพูดอย่างแท้จริง ดังนั้นวาทกรรมจึงสร้างสรรค์พลังต่าง ๆ ขึ้นมาภายใต้กฎเกณฑ์ที่ชัดเจนชุดหนึ่ง กฎเกณฑ์นั้นจะเป็นตัวกำหนดการดำรงอยู่การเปลี่ยนแปลง หรือการเลื่อนหายไปของสรรพสิ่ง ตัวอย่างเช่น วาทกรรมว่าด้วยความบ้าของจิตเวช (psychiatry) นำไปสู่การสร้างเอกลักษณ์ให้กับคนในสังคมในศตวรรษที่19 ที่เรียกว่า คนบ้า อาชญากร หรือบุคคลที่เป็นอันตรายต่อสังคม เพราะก่อนหน้านี้ ไม่ปรากฏว่ามีการจัดประเภทคนแบบนี้ในวาทกรรมของจิตเวชแต่อย่างใด ซึ่งมิเชล ฟูโก ได้แสดงให้เห็นอย่างเป็นรูปธรรม ถึงอำนาจที่แยบยลของวาทกรรมในการสร้างเอกลักษณ์หรือความเฉพาะเจาะจงให้กับสรรพสิ่งในสังคมในการศึกษาเรื่องเทคนิควิธีการลงโทษของสังคมสมัยใหม่ หรือสังคมที่เน้นการควบคุมในรูปของการจัดระเบียบวินัย เช่นเด็ก ๆ จะถูกจัดระเบียบหรือทำให้มีความเฉพาะเจาะจงมากกว่าผู้ใหญ่ คนป่วยถูกควบคุมมากกว่าคนที่มีความสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง คนบ้ากับคนร้ายถูกระบบควบคุมมากกว่าคนปกติกับคนดี ในแต่ละกรณี บุคคลประเภทแรกในคู่ต่างๆที่กล่าวถึงข้างต้น จะถูกจัดระเบียบหรือทำให้มีลักษณะเฉพาะเจาะจงอย่างมาก จากกลไกการควบคุมในอารยธรรมของเรา เมื่อสังคมต้องการจัดระเบียบคนที่มีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง คนปกติ หรือคนดี ก็จะกระทำในรูปของการเปรียบเทียบกับคนประเภทแรก โดยดูว่าบุคคลนั้น ๆ มีความเป็นเด็ก ความบ้า หรือความชั่วร้ายในตัวมากน้อยเพียงใด รวมถึงศาสตร์และการวิเคราะห์เชิงจิตวิทยาทุกแขนง ต่างล้วนมีรากเหง้ามาจากกระบวนการจัดระเบียบหรือการสร้างเฉพาะเจาะจงที่กลับหัวกลับหางแบบนั้นทั้งสิ้นนั่นคือ ยิ่งมีความเฉพาะเจาะจง ความเป็นส่วนตัวหรือมีเอกลักษณ์สูงเท่าใด ย่อมหมายความว่าได้มีการจัดระเบียบหรือการควบคุมในสิ่งนั้นมากยิ่งขึ้นตามไปด้วย และผู้ที่อ่อนแอผู้ที่เสียเปรียบจะถูกจัดระเบียบควบคุมมากกว่าผู้ที่แข็งแรง

ฉะนั้นเอกลักษณ์และความหมายในความเห็นของมิเชล ฟูโก จึงเป็นเรื่องของการใช้อำนาจและความรุนแรงเข้าไปบังคับยึดเยียดให้เป็นวาทกรรมชุดหนึ่ง ขณะเดียวกันวาทกรรมชุดดังกล่าว ก็จะเก็บกอด บดบัง ปิดกั้น ซักด หรือทำลายมิให้สิ่งที่แตกต่างไปจากเอกลักษณ์และความหมายของสิ่งที่วาทกรรมนั้นสร้างขึ้นมาปรากฏตัวขึ้น มากกว่าเป็นเรื่องของการผูกติดกันอย่างเหนียวแน่นของคุณสมบัติเฉพาะบางอย่างในตัวของสิ่งเหล่านั้นเองที่ทำให้เป็นอย่างที่เป็นอยู่อย่างที่เราเข้าใจกัน เช่น คนดีคนเลว คนปกติคนบ้า คนที่เป็นโรคจิตเวชกับคนปกติ เป็นต้น

สำหรับมิเชล ฟูโกแล้ว “วาทกรรม” เป็นมากกว่าเรื่องของภาษา คำพูดหรือการตีความ แต่เป็นเรื่องของอำนาจและความรุนแรงที่แสดงออกมาในรูปของภาคปฏิบัติการจริงของวาทกรรมในสังคม ในทุกๆสังคม การผลิตวาทกรรมจะถูกควบคุม คัดสรรจัดระบบและแจกจ่ายภายใต้กฎเกณฑ์ชุดหนึ่ง ซึ่งมีหน้าที่พลิกแพลงเพื่อให้เรามองไม่เห็นถึงอำนาจและอันตราย รวมตลอดถึงความน่าเกลียด น่าสะพรึงกลัวของวาทกรรมเพื่อใหวาทกรรมดังกล่าวดำรงความเหนือกว่าความเป็นเจ้าในสังคมปัจจุบัน

ส่วนการวิเคราะห์วาทกรรม (discourse analysis) โดยสาระสำคัญแล้ว คือการพยายามศึกษาและสืบค้นถึงกระบวนการขั้นตอน ลำดับเหตุการณ์ และรายละเอียดปลีกย่อยต่างๆ ในการสร้างเอกลักษณ์และความหมายให้กับสรรพสิ่งที่ห่อหุ้มเราอยู่ในสังคมในรูปของวาทกรรม และภาคปฏิบัติของวาทกรรมว่าด้วยเรื่องนั้นๆ ว่าเป็นมาอย่างไร มีการเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับบุคคล สถานที่ เหตุการณ์อย่างไรบ้าง และผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการสร้างรวมตลอดถึงการเก็บกด ปิดกั้น กล่าวอีกนัยหนึ่ง หัวใจของการวิเคราะห์วาทกรรมอยู่ที่การพิจารณาค้นหา ด้วยวิธีการหรือกระบวนการใดที่สิ่งต่างๆ ในสังคมถูกทำให้กลายเป็นวัตถุเพื่อการศึกษา เพื่อการพูดถึงวาทกรรม การพิจารณาถึงภาคปฏิบัติจริงของวาทกรรมนั่นเอง วัตถุประสงค์ของวาทกรรมนี้ มีเซล ฟุโกมิได้หมายถึงวัตถุที่สามารถจับต้องได้แต่หมายถึงชุดของความสัมพันธ์ที่มีความสลับซับซ้อนในสังคม ที่เป็นตัวกำหนดการพูดถึงสิ่งนั้นๆ เช่น กระบวนการทางสังคม แบบแผนพฤติกรรมจารีตปฏิบัติ ระบบการจัดประเภทแยกแยะต่าง ๆ ในสังคม แต่ที่สำคัญยิ่งไปกว่านั้นก็คือชุดของความสัมพันธ์ที่สลับซับซ้อนนี้ไม่ได้ดำรงอยู่ในตัว วัตถุประสงค์ของวาทกรรมหรือโลกแห่งความเป็นจริง แต่อยู่ภายนอกตัววัตถุประสงค์ของวาทกรรม และเป็นตัวกำหนดการดำรงอยู่ของวัตถุประสงค์นั้นๆ อีกต่อหนึ่งในรูปของวาทกรรม หรือบรรดาปัจจัยเงื่อนไขต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดวาทกรรมขึ้นมา ภาคปฏิบัติการของวาทกรรมจะเป็นตัวกำหนดขอบเขตของสิ่งที่พูด สิ่งที่ศึกษาว่า จะพูดอย่างไร พูดเรื่องอะไร ใครเป็นผู้พูด จึงจะได้รับความหมาย สื่อสารกันรู้เรื่องและเป็นที่ยอมรับ ดังนั้นการวิเคราะห์วาทกรรมแล้ว มนุษย์หรือผู้พูดจึงเป็นเพียง ร่างทรง หรือผู้ที่กระทำตาม ตอกย้ำ ผลิตซ้ำ กฎเกณฑ์ของสิ่งที่พูด มากกว่าคิดค้นหรือสรรสร้างระบบกฎเกณฑ์ใหม่ขึ้นมา กล่าวคือ ผู้พูดสามารถพูดได้ภายใต้กรอบของวาทกรรมว่าด้วยเรื่องนั้นๆ เท่านั้น ฉะนั้นวาทกรรมจึงเป็นตัวกำหนดกฎเกณฑ์ว่าใครจะเป็นผู้พูด พูดอะไร พูดเมื่อไร และพูดอย่างไร ประโยคเดียวกัน ถ้าหากพูดโดยบุคคลก็มีฐานะทางสังคมแตกต่างกัน ต่างโอกาส ต่างสถานที่กัน ความหมายไม่เหมือนกัน เช่น แพทย์พูดกับคนไข้ในบริบทของการตรวจรักษาว่าอาการป่วยของคุณไม่น่าวิตก ย่อมมีความหมายและความน่าเชื่อถือมากกว่าญาติของคนไข้พูดกับคนไข้ในประโยคเดียวกันในบริบทของการปลอบโยน เป็นต้น

ประเด็นสำคัญของการวิเคราะห์วาทกรรมยังมีได้อยู่ที่ว่า คำพูดนั้นจริงหรือเท็จ จุดแตกหักของการวิเคราะห์วาทกรรมจึงอยู่ที่ตัววาทกรรม และภาคปฏิบัติการของวาทกรรม ไม่ใช่เศรษฐกิจ สังคม การเมือง แต่มีเซล ฟุโกกล่าวไว้อย่างสำคัญว่า วาทกรรมมิใช่ทางผ่านหรือการแสดงออกของความปรารถนา แต่วาทกรรมคือตัวปรารถนา และวาทกรรมคือตัวอำนาจที่เข้าไปจัดการ กำกับควบคุม (ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร :2545)

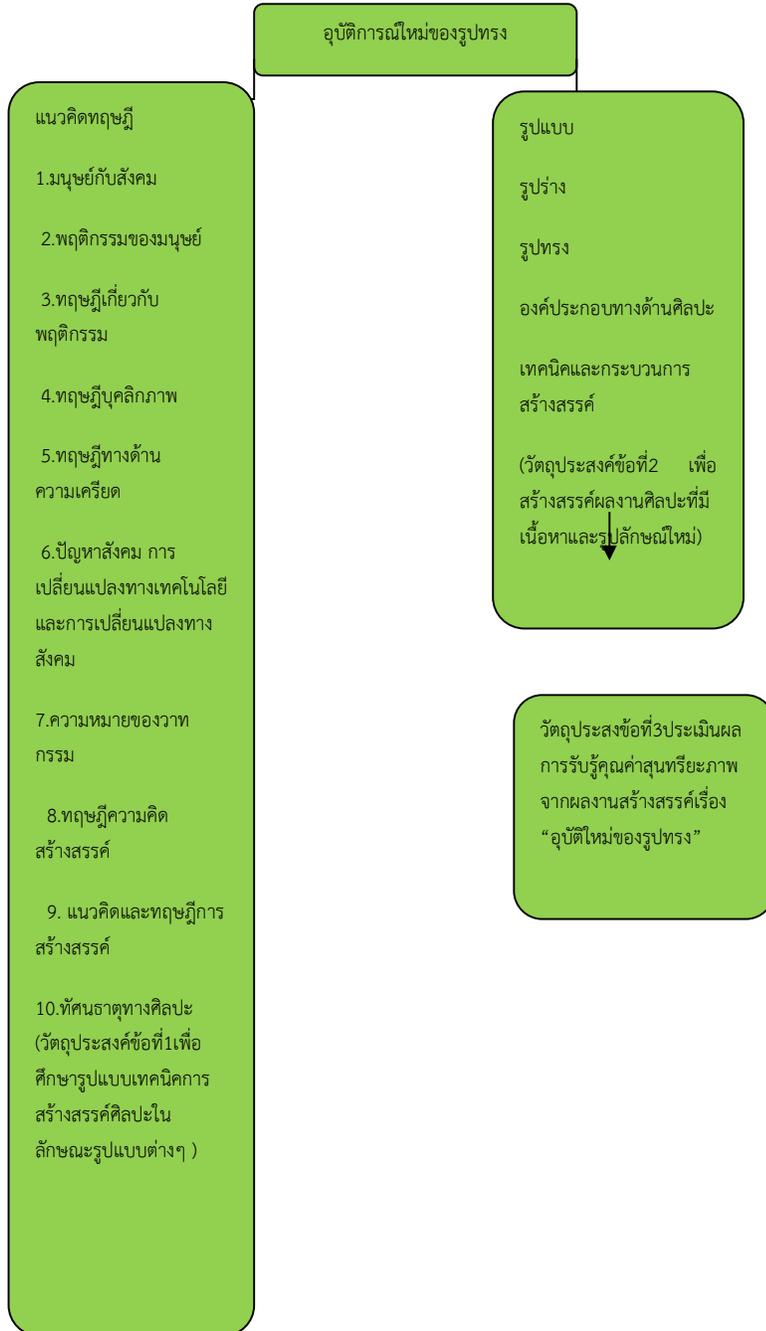
เมื่อเราศึกษาการเกิดขึ้นของวาทกรรม นับว่าเป็นสิ่งที่มีบทบาทสำคัญมากต่อชีวิตและชีวิตกับวาทกรรมต่างก็มีความเกี่ยวเนื่อง เชื่อมโยงและผูกพันกันอยู่ตลอดเวลา ในฐานะที่วาทกรรม เป็นปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับร่างกายและจิตใจจากแนวคิดดังที่กล่าวมา ผู้สร้างสรรคดี้นำแนวคิดเชิงวิพากษ์ความคิดของ มิเชล ฟุโกต์ มาประยุกต์ใช้โดยการตีความเพื่อสร้างประเด็นแนวคิดในการสร้างสรรค์ศิลปะ เพื่อสะท้อนความคิด ผ่านผลงานศิลปะเพื่อกระตุ้นให้เกิดประเด็นการตีความในการสร้างแนวคิดและสร้างสรรค์ศิลปะให้เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวางมากขึ้น โดยผู้วิจัยได้กำหนดแนวคิดการสร้างสรรคดีศิลปะ กล่าวคือ พฤติกรรมของมนุษย์ที่ถูกกำกับ ควบคุมโดยวาทกรรมที่ส่งผ่านสื่อต่างๆ ในปัจจุบัน จนกระทั่งเราเข้าใจและเชื่อไปตามนั้น เพราะถูกตอกย้ำอยู่ตลอดเวลาในชีวิตประจำวัน ทำให้เกิดความเครียดและความวิตกกังวลส่งผลกระทบต่ออารมณ์ชีวิตเมื่อเผชิญกับปัญหาที่มีผลกระทบกับจุดอ่อนทางจิตใจ ทำให้ตัวเราเกิดความเครียดและความวิตกกังวลจนทำให้มีอาการป่วยที่เรียกว่าโรคทางจิตเวช

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงนำเอาภาวะของความเครียดและความวิตกกังวลจากการตีความทางจิตวิทยาสังคมวิทยาที่กำกับโดยวาทกรรมและการวิเคราะห์ทางด้านพฤติกรรมศาสตร์ โดยการสังเกตประเมินผล ในภาวะของการใช้ชีวิตในสังคมปัจจุบันที่ต้องเผชิญกับสภาวะต่าง ๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา รวมทั้งผลจากการเสพข้อมูลข่าวสารในด้านลบมากจนเกินไปในแต่ละวัน ในช่วงของการเปลี่ยนแปลงนี้เราจึงมักได้ยินเสียงสะท้อนจากผู้คนในสังคมที่ต้องทนแบกรับกับปัญหาต่าง ๆ มากมาย จนทำให้เกิดความเครียด ผู้วิจัยจึงได้ตั้งคำถามถึงตัวตนของตนเองผ่านการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ว่าความเป็นตัวตนภายใต้ภาวะที่เราต้องเจอกับความเครียดและความวิตกกังวลในแต่ละวันที่ต้องเจอกับเหตุการณ์ต่าง ๆ มากมายนั้นเป็นเช่นไร เพราะมนุษย์ต้องอยู่ร่วมกันในสังคม ไม่มีใครที่จะไม่พบกับปัญหาในชีวิตประจำวัน วิธีการแก้ปัญหาของแต่ละคนก็แตกต่างกันไปทั้งจากภูมิหลังของบุคลิกภาพ ที่เกิดจากการถูกอบรมสั่งสอนมา หรือเกิดจากสภาพทางกายภาพของตนเอง กับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย ถ้าหากสามารถปรับตัวหาทางออก แก้ไขได้ก็จัดเป็นคนปกติ แต่ถ้าขาดทักษะความสามารถ หรือแก้ไขปัญหานั้นด้วยวิธีที่แปลกไม่เหมาะสม เต็มไปด้วยความยุ่งยากลำบากแก้ไขไม่ตกเสียที ก็กลายเป็นคนมีปัญหา แล้วถ้ายังปรับตัวกับปัญหาในการดำเนินชีวิตประจำวันนั้น ๆ กันไม่ได้อยู่ร่ำไปจนติดเป็นนิสัย ก็ถูกจัดเป็นคนมีปัญหาด้านสุขภาพจิต (วัลลภ ปิยะมโณธรรม, 2550)

วัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์

1. เพื่อศึกษารูปแบบเทคนิคการสร้างสรรคศิลปะในลักษณะรูปแบบต่างๆ
2. เพื่อสร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่มีเนื้อหาและรูปลักษณะใหม่
3. ประเมินผลการรับรู้คุณค่าด้านสุนทรียภาพจากผลงานสร้างสรรค์ เรื่อง “อูปติการณใหม่ขงรูปทรง”

กรอบแนวคิด

ภาพ 1 กรอบแนวคิด
ที่มา:ทวิริศม์ พรหมรัตน์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เกิดองค์ความรู้ในการนำทฤษฎีจากศาสตร์อื่นๆมาประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์ศิลปะ
2. ได้องค์ความรู้ในการสร้างรูปแบบและกระบวนการสร้างสรรค์ศิลปะร่วมสมัย
3. นำองค์ความรู้ที่ได้จากการสร้างสรรค์ศิลปะ ไปบูรณาการการเรียนการสอนสำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี

ภาควิชาศิลปะและการออกแบบ มหาวิทยาลัยนเรศวร

ขอบเขตการวิจัย

ในการสร้างสรรค์ศิลปะ ภายใต้เรื่อง“อุบัติการณ์ใหม่ของรูปทรง”ได้กำหนดขอบเขตการสร้างสรรค้ออกเป็น 2 ช่วงดังนี้ ช่วงที่1 ศึกษาข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลและสร้างเนื้อหาเรื่องราว

1.1 ศึกษาแนวคิดทฤษฎีด้านมนุษย์วิทยา ทฤษฎีด้านจิตวิทยา ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ การวิเคราะห์ทางด้านพฤติกรรมศาสตร์ และแนวคิดด้านวาทกรรม รวมทั้งศึกษาข้อมูลรูปภาพทางอินเทอร์เน็ต สื่อสิ่งพิมพ์และภาพถ่าย

1.2 วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูล ผ่านแนวคิดทฤษฎีด้านมนุษย์ ทฤษฎีด้านจิตวิทยา ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ การวิเคราะห์ทางด้านพฤติกรรมศาสตร์ และแนวคิดด้านวาทกรรม รวมทั้งวิเคราะห์ข้อมูลรูปภาพที่เกี่ยวข้องกับปัญหาด้านความเครียดและความวิตกกังวลในมนุษย์ เพื่อพัฒนาแนวคิดและรูปแบบการสร้างสรรค์ศิลปะ

1.3 เนื้อหาเรื่องราวมีจุดมุ่งหมายเพื่อสะท้อนภาวะของความเครียดและความวิตกกังวลของมนุษย์ในการใช้ชีวิตประจำวัน ที่ถูกกำกับควบคุมผ่านการตีความด้านวาทกรรมว่าด้วยเรื่องจิตเวชโดยอาศัยการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูล ผ่านแนวคิดทฤษฎีด้านมนุษย์ ทฤษฎีด้านจิตวิทยา ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ การวิเคราะห์ทางด้านพฤติกรรมศาสตร์ และแนวคิดด้านวาทกรรม เพื่อให้ได้ผลงานศิลปะที่สะท้อนมุมมองแนวคิดผ่านกระบวนการและรูปแบบการสร้างสรรค์งานศิลปะ

ช่วงที่ 2 การพัฒนารูปแบบ องค์ประกอบ และเทคนิคการสร้างสรรคศิลปะ

ผู้สร้างสรรค์กำหนดการสร้างสรรคผ่านกลวิธีการสร้างสรรคทางด้านจิตกรรม เพื่อแสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึกผ่านรูปร่าง รูปทรง ที่เกิดจากการตีความผ่านความเครียดและความวิตกกังวลของมนุษย์ โดยกำหนดหลักการจัดองค์ประกอบของภาพผ่านมุมมองรูปทรงของมนุษย์ มุ่งเน้นการสร้างมุมมองให้เกิดแรงปะทะกับรูปทรงโดยตรง ในการดึงดูดความสนใจจากผู้ชมผลงานศิลปะ ส่วนการสร้างสรรคศิลปะผู้สร้างสรรค์ใช้จิตวิทยาการรับรู้เรื่องสีและรูปทรงในการสื่อความหมายถึงความเคร่งเครียด ผสมกับความเพ้อฝัน ตลอดจนแสดงสะท้อนปัญหาด้านความเครียดที่ยังคงอยู่ในจิตใจมนุษย์ออกมา อีกทั้งการใช้หลักเหตุผลของความขัดแย้งระหว่างความเป็นจริงกับการตีความ โดยอาศัยความรู้สึกส่วนตนในการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ในครั้งนี้

2.1 การพัฒนาผลงานการสร้างสรรคเรื่อง “อุบัติการณ์ใหม่ของรูปทรง” เพื่อแสดงถึงคุณค่าการสร้างสรรคที่เกิดจากการตีความโดยการประยุกต์ทฤษฎีด้านมนุษย์ ทฤษฎีด้านจิตวิทยา ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ การวิเคราะห์ทางด้านพฤติกรรมศาสตร์ และแนวคิดด้านวาทกรรมที่ผู้วิจัยสนใจมาพัฒนาให้เกิดแนวคิดมุมมองการสร้างสรรคผลงานทัศนศิลป์ เพื่อพัฒนาองค์ความรู้การสร้างสรรคงานศิลปะให้เกิดเป็นรูปทรงใหม่ภายใต้มุมมองของผู้วิจัยเอง

2.2 การสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ในครั้งนี้ ได้ใช้ กระบวนการทางด้านจิตกรรมผสมผสานกับเทคนิคการคอลลาจรูปทรงอวัยวะของมนุษย์ที่ได้มาจากนิตยสารต่าง ๆ เช่น รูปทรงของดวงตา รูปทรงของปาก ตลอดจนรูปทรงของวัตถุ เครื่องประดับ เครื่องแต่งกาย มากำหนดเป็นรูปทรงหลักและรูปทรงย่อย และใช้เทคนิคการจุดสีเพื่อสลายรูปทรงที่คอลลาจลงให้สลายกลายเป็นรูปทรงใหม่ที่เกิดขึ้นมาหลังจากนั้น

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาแนวคิดทฤษฎีด้านจิตวิทยา ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ การวิเคราะห์ทางด้านพฤติกรรมศาสตร์ และแนวคิดด้านวาทกรรม รวมทั้งศึกษาข้อมูลรูปภาพทางอินเทอร์เน็ต สื่อสิ่งพิมพ์และภาพถ่ายมาใช้เป็นข้อมูลในการสร้างสรรค์

2. วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล ด้านจิตวิทยา ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ การวิเคราะห์ทางด้านพฤติกรรมศาสตร์ และแนวคิดด้านวาทกรรม รวมทั้งนำข้อมูลรูปภาพมนุษย์จากหนังสือแฟชั่น ที่มีรูปลักษณะใหม่ๆมาวิเคราะห์หาคุณลักษณะของรูปทรงเพื่อสื่ออารมณ์ความรู้สึกที่แปลกใหม่ตามทัศนะของผู้วิจัยเพื่อพัฒนาเนื้อหา รูปร่าง รูปทรง ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะแต่ละชิ้น

3. จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการทำงานศิลปะในส่วนของการกระบวนการทางด้านจิตกรรม เช่นผ้าใบ สีอะคริลิก พู่กัน ชิ้นส่วนของรูปทรงที่ได้จากนิตยสารต่าง ๆ โดยคัดเลือกรูปทรงที่มีความแปลกใหม่เพื่อนำมาใช้ประกอบการสร้างสรรค์

4. ทดลองใช้เทคนิคกระบวนการสร้างสรรค์ทางด้านจิตรกรรม ให้มีความสอดคล้องกับกระบวนการสร้างสรรค์เช่น เทคนิคการวาดสีที่บลบลงรูปทรงที่คอลลาจเพื่อให้เกิดโครงสร้างรูปทรงใหม่ ๆ การสร้างพื้นผิวผสมการคอลลาจรูปทรงที่ได้จากหนังสือแพชั่น โดยผู้วิจัยนำกระดาษที่มีความมันมาติดทับลงบนผืนผ้าใบ ต่อจากนั้นจึงได้ทำการวาดสีเพื่อสร้างค่าน้ำหนักบนพื้นภาพ และใช้เทคนิคการจุดสีโดยสร้างค่าน้ำหนักและขนาดที่แตกต่างกันทับซ้อนลงไปทีละชั้น จนเกิดรูปทรงใหม่ๆขึ้นมา

5. ขั้นตอนการสร้างแบบร่างจะเน้นการร่างแบบคร่าว ๆ เป็นลายเส้นดินสอ และเริ่มสร้างสรรค์ผลงานศิลปะจริง เป็นวิธีการโต้ตอบในขณะที่ทำงานและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นขณะทำงานควบคู่กันไปพร้อม ๆ กัน ทั้งในด้านเทคนิค รูปแบบ อารมณ์ความรู้สึกขณะทำงานเพื่อให้ได้ความอิสระในการสร้างสรรค์ การคิดและการวิเคราะห์รูปแบบจะถูกนำมาใช้ร่วมกันขณะทำงานเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการสร้างสรรค์ผลงานในแต่ละชิ้น ดังนั้นการทำแบบร่างจึงไม่ใช่แบบร่างที่สมบูรณ์แบบชัดเจน แต่เป็นแบบร่างในลักษณะของการสร้างรูปแบบความคิดมากกว่า

6. การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้กลวิธีทางด้านจิตรกรรมโดยใช้เทคนิคการจุดสีเป็นหลักสำคัญในการทำงาน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการประเมินความพึงพอใจผลสัมฤทธิ์ ผลงานสร้างสรรค์ “อับติการใหม่ของรูปทรง” ใช้รูปแบบประเมินการรับรู้ทางด้านสุนทรียภาพแบบโครงสร้างเป็นมาตราประมาณค่า (likert Ration Scales) 5 ระดับ อย่างมีส่วนร่วม โดยใช้กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรทัศนศิลป์ภาควิชาศิลปะและการออกแบบ มหาวิทยาลัยนเรศวร จำนวน 34 ท่าน เป็นผู้ประเมินคุณค่าทางด้านสุนทรียภาพ โดยพิจารณาการเลือกของผู้วิจัยเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดรูปแบบเครื่องมือการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาแนวคิดทฤษฎีด้านมนุษยวิทยา ทฤษฎีด้านจิตวิทยา ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ การวิเคราะห์ทางด้านพฤติกรรมศาสตร์ และแนวคิดด้านวาทกรรม รวมทั้งศึกษาข้อมูลรูปภาพทางอินเทอร์เน็ต สื่อสิ่งพิมพ์และภาพถ่าย

2. วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูล ผ่านแนวคิดทฤษฎีด้านมนุษย ทฤษฎีด้านจิตวิทยา ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ การวิเคราะห์ทางด้านพฤติกรรมศาสตร์ และแนวคิดด้านวาทกรรม รวมทั้งวิเคราะห์ข้อมูลรูปภาพที่เกี่ยวข้องกับปัญหาด้านความเครียดและความวิตกกังวลในมนุษย์ เพื่อพัฒนาแนวคิดและรูปแบบการสร้างสรรค์ศิลปะ

3. ขั้นตอนกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม

4. แบบประเมินการรับรู้ทางด้านสุนทรียภาพมีโครงสร้างเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ คือ 1. มีความเหมาะสมน้อยสุด 2. มีความเหมาะสมน้อย 3. มีความเหมาะสมปานกลาง 4. มีความเหมาะสมมาก 5. มีความเหมาะสมมากที่สุด ผู้วิจัยตั้งเกณฑ์การประเมินให้อยู่ในเกณฑ์ ระดับ มีความเหมาะสมมาก และระดับ มีความเหมาะสมมากที่สุด

สรุปผลการวิจัย

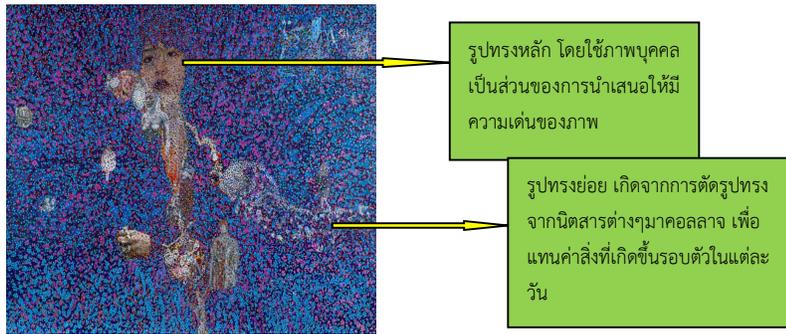
ผลวิจัยการสร้างสรรค์ศิลปะเรื่อง “อับติการใหม่ของรูปทรง” เกิดจากความสนใจปัญหาของความเครียดและความวิตกกังวลผ่านการตีความทางจิตวิทยา สังคมวิทยาที่กำกับโดยวาทกรรมและการวิเคราะห์ทางด้านพฤติกรรมศาสตร์ มาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์เพื่อสร้างสรรค์ผลงานศิลปะประเภทจิตรกรรมจำนวน 14 ผลงาน จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีทางด้านมนุษย ทฤษฎีด้านจิตวิทยาและแนวคิดด้านวาทกรรม พบว่าปัญหาเรื่องความเครียดเป็นปัญหาหลักสำหรับทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อต้องใช้ชีวิตท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงในสังคมปัจจุบัน ผู้คนจะมีปัญหาเรื่องการปรับตัวไม่ทันต่อความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น รวมทั้งปัญหาที่เกิดจากสภาพแวดล้อมในการดำเนินชีวิต อีกทั้งผลที่เกิดขึ้นอย่างไม่รู้ตัวจากการกำกับควบคุมด้วยชุดวาทกรรมที่มีโครงสร้างสลับซับซ้อนยากต่อการเข้าใจ ผลที่เกิดขึ้นจากการกำกับดังกล่าวทำให้ผู้ที่ได้รับผลกระทบเกิดความเครียดสะสมอย่างไม่รู้ตัว จากปัญหาเหล่านี้เมื่อมีการศึกษาพบว่าเป็นสาเหตุสำคัญที่กระทบกับสภาพจิตใจทำให้คนในสังคมปัจจุบันเกิดความเครียดและความวิตกกังวลมากยิ่งขึ้นจนนำไปสู่ปัญหาทางจิตเวช

จากการศึกษาปัญหาเรื่องความเครียดและความวิตกกังวล รวมถึงสาเหตุที่ทำให้คนในสังคมปัจจุบันมีปัญหาทางจิตเวชในรูปแบบต่าง ๆ นั้น คือประเด็นที่ผู้วิจัยมีความสนใจและให้ความสำคัญในการนำปัญหาดังกล่าวมาวิเคราะห์เพื่อสร้างแนวคิดในการสร้างสรรค์ศิลปะ โดยใช้รูปแบบและกลวิธีการสร้างสรรค์ทางด้านจิตรกรรมเป็นเครื่องมือ ในการศึกษาเพื่อพัฒนาสร้างสรรค์

ผลงานศิลปะจากการศึกษาข้อมูลภาคเอกสาร รูปแบบศิลปะที่ได้รับอิทธิพล รวมทั้งการศึกษาทฤษฎีการสร้างสรรคทางด้านจิตรกรรมโดยใช้รูปแบบเทคนิคการคอลลาจ การสร้างรูปทรง และวิธีการจุดสีมาเป็นกลวิธีในการสร้างสรรค และวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรคในแต่ละผลงานเพื่อให้เห็นแนวคิดและการสร้างสรรค ดังต่อไปนี้

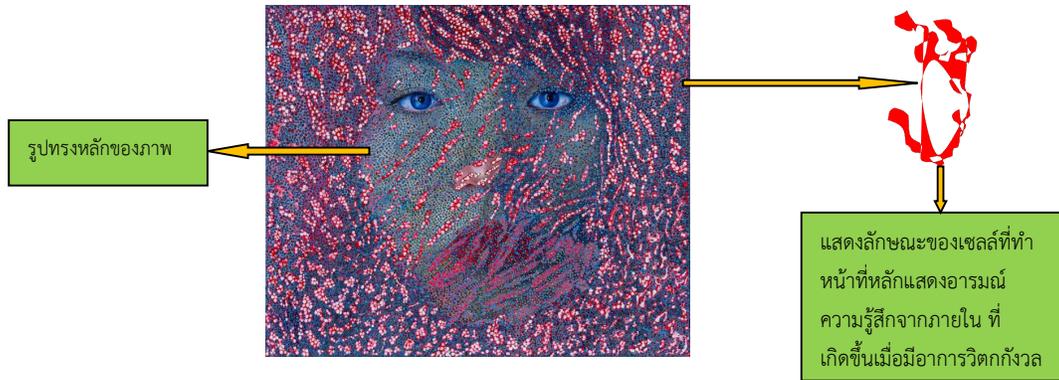
1. ผลงาน “วิถีสมัยใหม่” เป็นการแสดงภาพลักษณ์ด้วยรูปทรงผลงานแบบสองมิติ รูปแบบจิตรกรรมสีน้ำมัน สีอะคริลิก และเทคนิคการคอลลาจ บนผ้าใบแคนวาส เป็นการนำเสนอมุมมองผ่านรูปลักษณ์ผู้หญิงที่มีสีหน้าเหม่อลอยและวิตกกังวลกับสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นรอบตัว แนวคิดเกิดจากความต้องการสะท้อนอาการทางอารมณ์และพฤติกรรม ต่อการตอบสนองที่มีผลทางด้านจิตใจ รวมทั้งผลที่เกิดจากความวิตกกังวลต่อความไม่แน่นอนในชีวิตประจำวันของผู้หญิง ที่ต้องการก้าวให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

จากการวิเคราะห์คันทารูปแบบการสร้างสรรคผลงานชิ้นนี้ พบว่าการนำเสนอปัญหาทางด้านจิตใจ รวมถึงรูปลักษณ์ของความวิตกกังวลเป็นสิ่งที่ผู้วิจัย มุ่งหวังให้ปรากฏออกมาผ่านการสื่อสารด้วยสีหน้าและแววตา โดยการสร้างภาพบุคคลที่ตกอยู่ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงที่กำลังเกิดขึ้นรอบ ๆ ตัว รูปแบบการจัดวางภาพบุคคลกำหนดให้อยู่ส่วนกลางของภาพ และมีรูปทรงเชิงสัญลักษณ์ต่างกระจายอยู่ส่วนด้านข้างทั้งซ้ายและขวา การใช้สีโทนสีฟ้าและสีน้ำเงินแก่กระจายปกคลุมรูปทรงต่างๆทั่วทั้งภาพ โดยใช้เทคนิคการจุดแทรกคู่สีที่ซับซ้อนสลับกัน จุดเด่นของภาพกำหนดให้มีความสว่างด้วยโทนสีน้ำตาลอมชมพู จุดแทรกสลับด้วยสีแดงคล้ายบริเวณปากและจุมกรวมถึงค่าน้ำหนักเข้มที่ดวงตา เพื่อเพิ่มค่าน้ำหนักและพื้นผิวให้มีความนูนขึ้นเล็กน้อย และช่วยให้ภาพดูมีมิติเพิ่มขึ้นเปรียบเสมือนตัวแทนอารมณ์ความรู้สึกที่ซับซ้อนกันอยู่ภายใต้จิตสำนึกที่ยากจะสลัดทิ้ง

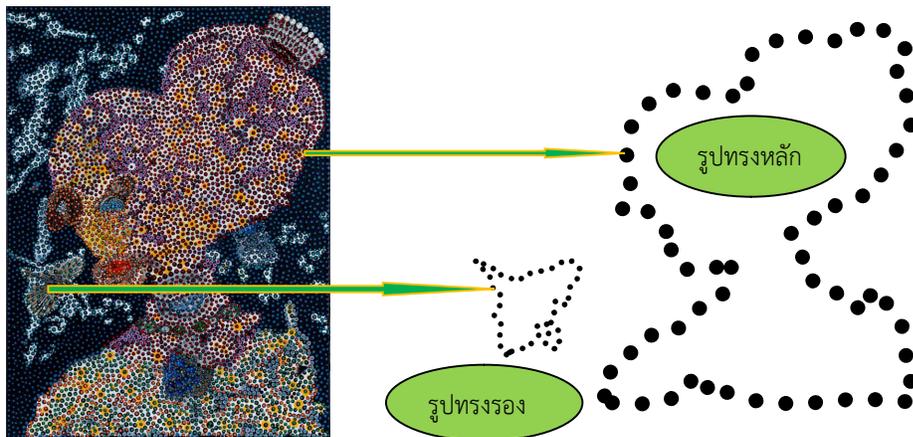
ภาพ 1 ชื่อภาพ : วิถีสมัยใหม่เทคนิค : สีน้ำมัน สีอะคริลิกและเทคนิคการคอลลาจ บนผ้าใบแคนวาส
ขนาด : 110 x 150 cm.

2. ผลงาน “ผลกระทบจากอารมณ์ภายใน” เป็นการแสดงภาพลักษณ์ด้วยรูปทรงผลงานแบบสองมิติ รูปแบบจิตรกรรมสีน้ำมันบนและสีอะคริลิก บนผ้าใบแคนวาส แสดงผ่านภาพลักษณ์บุคคลที่มีหน้าตาวิตกกังวล ประกอบด้วยรูปทรงของเซลล์ที่กระจายทับซ้อนทั่วใบหน้า แนวคิดของภาพเกิดจากการวิเคราะห์ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อจิตใจ จนเกิดเป็นภาพของการเปลี่ยนแปลงภายในร่างกาย สาเหตุเกิดจากอารมณ์ที่เปลี่ยนแปลงภายใต้สภาพการณ์ในการดำเนินชีวิต จากการวิเคราะห์สร้างสรรคภาพลักษณ์ผ่านผลงาน ผู้วิจัยยังคงใช้การสร้างรูปลักษณ์ผ่านการจัดวางภาพโดยใช้รูปใบหน้าบุคคล เป็นตัวแทนอารมณ์ความรู้สึกของภาพ โดยสร้างบรรยากาศโครงสร้างให้ดูตึงเครียด โทนสีที่ใช้ประกอบด้วยสีฟ้า สีม่วง สีแดง สีขาว สีเขียว ใช้วิธีการสร้างสรรคโดยการวาดภาพใบหน้าบุคคล และหยดสีเพื่อสร้างเป็นรูปทรงของเซลล์ และใช้เทคนิคการจุดสีครอบคลุมไปทั่วทั้งภาพ เพื่อสร้างมิติขึ้นภายในภาพ ภาพลักษณ์ที่ปรากฏผ่านผลงานคือรูปทรงใบหน้าที่มีความวิตกกังวล ปรากฏอยู่กลางภาพ โดยมีรูปทรงของเซลล์ที่กระจายทับรูปทรงหลักและส่วนต่างๆของภาพ เพื่อแสดงให้เห็นถึงผลของอารมณ์ภายในและภายนอกที่กำลังเกิดขึ้น

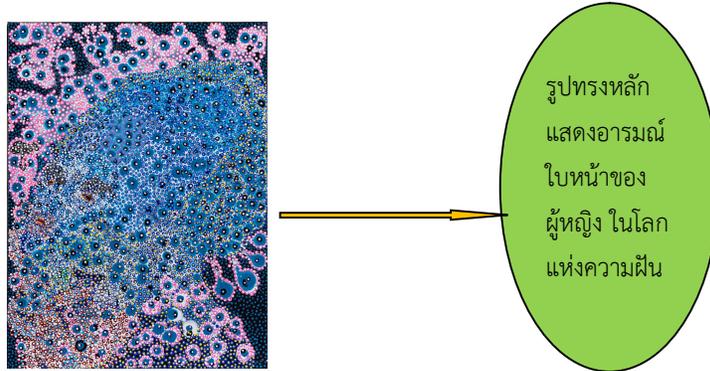
ภาพ 2 ชื่อภาพ : ผลกระทบจากภายใน เทคนิค : สีน้ำมันและ สีอะคริลิคบนผ้าใบแคนวาส ขนาด : 100 x 120 cm.

3. ผลงาน “ผู้หญิง” แสดงภาพลักษณะด้วยรูปทรงผลงานแบบสองมิติ รูปแบบการสร้างสรรค์ ใช้กระบวนการทางจิตรกรรม โดยการคอลลาจรูปทรง เช่น ตา ปาก เครื่องประดับ ลงบนผ้าใบแคนวาสและจุดทับด้วยสีอะคริลิค ผลงานชิ้นนี้ต้องการนำเสนอผ่านภาพลักษณะใบหน้าของผู้หญิงที่อยู่ในบทบาทสวมมงกุฎบนศีรษะ มองต่ำลงมาและมีผีเสื้อกำลังโฉบบินเพื่อสื่อไปถึงแรงกระตุ้นจากภายนอก ผลงานชิ้นนี้นำเสนอด้วยบรรยากาศสีโทนเย็นเพื่อให้ดูกดดันลึกกลับ แนวคิดเกิดจากการตีความเกี่ยวกับภาวะความเครียดและวิตกกังวลภายในจิตใจของผู้หญิงที่มีความต้องการเปลี่ยนแปลงตัวเองโดยอาศัยวัตถุเป็นเครื่องปรุงแต่ง จนนำไปสู่การมองเห็นภาพแห่งจินตนาการที่เกิดจากความผิดปกติบางอย่าง ทำให้เห็นภาพของผู้หญิงถูกตัดแปดรูปทรงให้ดูแปลกตาออกไปจากความจริง มีลักษณะอาการคล้ายการโต้ตอบระหว่างความจริงกับโลกแห่งมายา รูปแบบการจัดวางภาพยังคงเน้นรูปทรงหลักให้ดูชัดเจน สร้างบรรยากาศด้วยคู่สีเพื่อให้เกิดประกายในส่วนของรูปทรงหลัก และใช้สีโทนเข้มในส่วนของพื้นหลังเพื่อสร้างมิติภายในภาพ ส่วนการจัดการเรื่องของโครงสร้างอื่นๆ ผู้วิจัยใช้รูปทรงจากการคอลลาจ และการจุดสีเพื่อควบคุมโครงสร้างของผลงานทั้งหมด

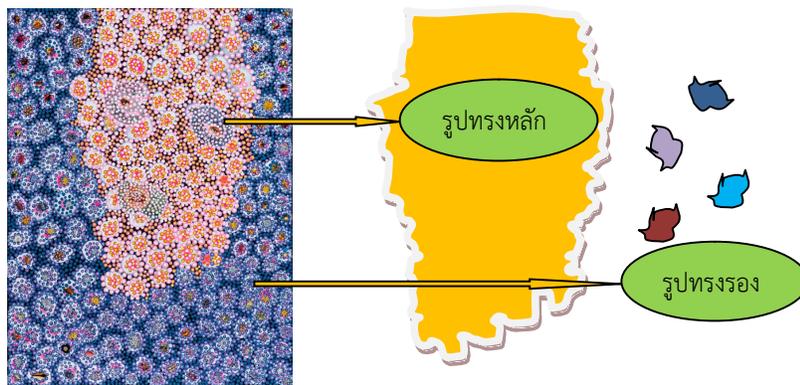
ภาพ 3 ชื่อภาพ : ผู้หญิง เทคนิค : สีอะคริลิคและคอลลาจบนผ้าใบแคนวาส ขนาด : 60 x 80 cm.

4. ผลงาน “ความฝันของผู้หญิง” แสดงภาพลักษณะด้วยรูปทรงผลงานแบบสองมิติ รูปแบบการสร้างสรรค์ ใช้กระบวนการทางจิตรกรรม โดยการคอลลาจรูปทรง เช่น ตา ปาก เครื่องประดับ ลงบนผ้าใบแคนวาสและจุดทับด้วยสีอะคริลิค แนวคิดต้องการสะท้อนปัญหาที่เกิดขึ้นภายในจิตใจของผู้หญิง ที่ต้องเจอกับภาวะอารมณ์แปรปรวน ขณะเดียวกันอาจมีภาวะทางจิตใจเกิดขึ้นร่วมด้วย การแสดงออกของภาพต้องการสื่อถึงสาเหตุที่เกิดจากความฝันของผู้หญิงที่ต้องการให้ตัวเองดูสวยงาม และนำไปสู่การสร้างโลกแห่งจินตนาการให้เกิดขึ้นภายในจิตใจ และเริ่มปรุงแต่งจินตนาการนั้นเมื่อสิ่งปรุงแต่งเกิดขึ้นมากเกินไปย่อมส่งผลกระทบต่อทำให้เกิดความเครียด สีที่นำมาใช้ในส่วนของใบหน้าผู้หญิงเป็นโทนสีฟ้าอมม่วง และโทนสีชมพูในส่วนจากรูปทรงรองโดยใช้เทคนิคการจุดสีทับซ้อนกัน เพื่อควบคุมโครงสร้างของรูปทรงทั้งหมด ส่วนการจัดการเรื่องของโครงสร้างอื่นๆ ผู้วิจัยใช้รูปทรงของลวดลายดอกไม้เข้ามาประกอบ และเน้นการกระจายรูปทรงไปยังพื้นหลังของภาพ เพื่อลดความแบนโล่งของพื้นหลังและเป็นการสร้างบรรยากาศของสีภายในภาพวาดไปด้วย

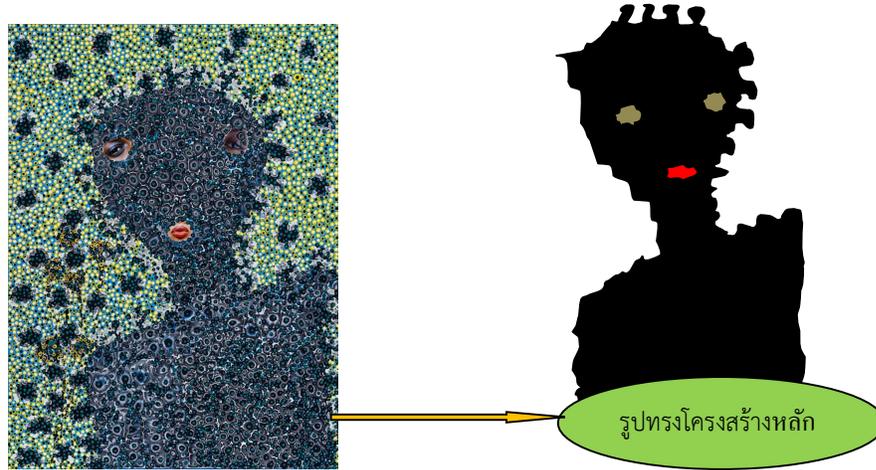
ภาพ 4 ชื่อภาพ : ความฝันของผู้หญิง เทคนิค: สีอะคริลิกและคอลลาจบนผ้าใบแคนวาส ขนาด: 60 x 80 cm.

5. ผลงาน “ใบหน้า-ดอกไม้” แสดงภาพลักษณ์ด้วยรูปทรงผลงานแบบสองมิติ รูปแบบการสร้างสรรค์ ใช้กระบวนการทางจิตรกรรมผสมกับการคอลลาจ แสดงภาพลักษณ์ด้วยรูปทรงผลงานแบบสองมิติ รูปแบบการสร้างสรรค์ใช้เทคนิคการจุดสีลงบนรูปทรงที่คอลลาจบนผ้าใบแคนวาส เป็นการแสดงผ่านภาพลักษณ์ของดอกไม้ผ่านความเป็นตัวแทนใบหน้าของผู้หญิงที่อยู่ในโลกของแฟชั่นสมัยใหม่ โดยใช้รูปทรงใบหน้าคน แสดงแวตาดูเหม่อลอย ห้อมล้อมด้วยกลุ่มดอกไม้สีส้มต่าง ๆ ผลงานชิ้นนี้ต้องการนำเสนอโลกของความสวยงามที่เกิดจากการปรุงแต่ง กำหนดส่วนของใบหน้าเป็นสีส้มอมชมพู รายล้อมด้วยดอกไม้สีน้ำเงินอมม่วงที่สอดแทรกรูปทรงของเครื่องประดับส่วนของเกสรดอกไม้ การจัดโครงสร้างของภาพเป็นกลุ่มก้อนของรูปทรง ที่สามารถแยกส่วนสำคัญได้ด้วยโทนสีที่ตัดกัน

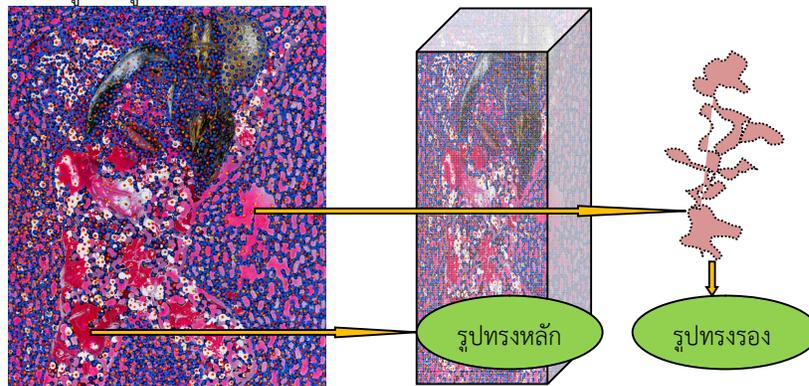
ภาพ 5 ชื่อภาพ: ใบหน้า-ดอกไม้ เทคนิค : สีอะคริลิกและคอลลาจบนผ้าใบแคนวาส ขนาด: 60 x 80 cm

6. ผลงาน “ภาพลักษณ์ใหม่” แสดงภาพลักษณ์ด้วยรูปทรงผลงานแบบสองมิติ รูปแบบการสร้างสรรค์ ใช้กระบวนการทางจิตรกรรมผสมกับการคอลลาจ แสดงภาพลักษณ์ด้วยรูปทรงผลงานแบบสองมิติ รูปแบบการสร้างสรรค์ใช้เทคนิคการจุดสีลงบนรูปทรงที่คอลลาจบนผ้าใบแคนวาส เป็นการแสดงออกซึ่งภาพลักษณ์ใหม่ของความงามผู้หญิง ที่ขึ้นอยู่กับค่านิยมและความเชื่อที่แตกต่างกันในเชิงเศรษฐศาสตร์พฤติกรรมของแต่ละคน

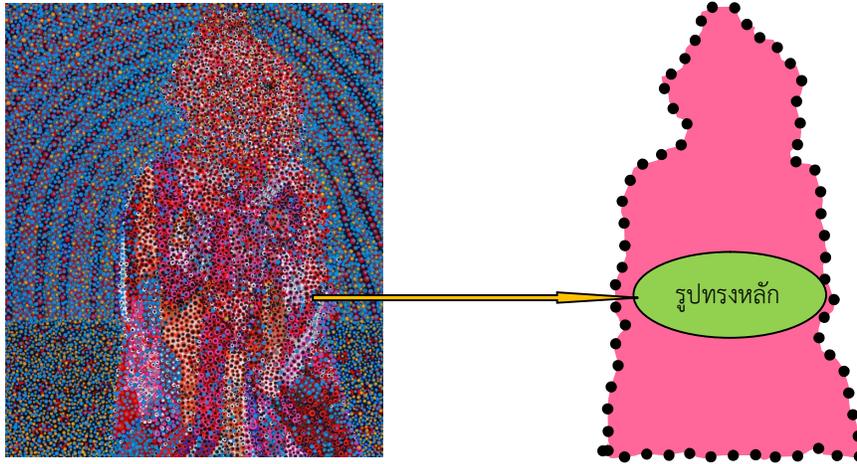
ภาพ 6 ชื่อภาพ ภาพลักษณะใหม่ เทคนิค: สีอะคริลิกและคอลลาจบนผ้าใบแคนวาส ขนาด : 80 x 100 cm.

7. ผลงาน “ภาพลักษณะที่เปลี่ยนไป” แสดงภาพลักษณะด้วยรูปทรงผลงานแบบสองมิติ รูปแบบการสร้างสรรค์ใช้กระบวนการทางจิตรกรรมผสมกับการคอลลาจ แสดงภาพลักษณะด้วยรูปทรงผลงานแบบสองมิติ รูปแบบการสร้างสรรค์ใช้เทคนิคการจุดสีลงบนรูปทรงที่คอลลาจบนผ้าใบแคนวาส เป็นการแสดงออกซึ่งภาพลักษณะที่เปลี่ยนแปลงไปตามสภาพของร่างกาย โดยนำรูปร่างของเซลล์มาเป็นรูปร่างรูปทรงหลักภายในภาพ

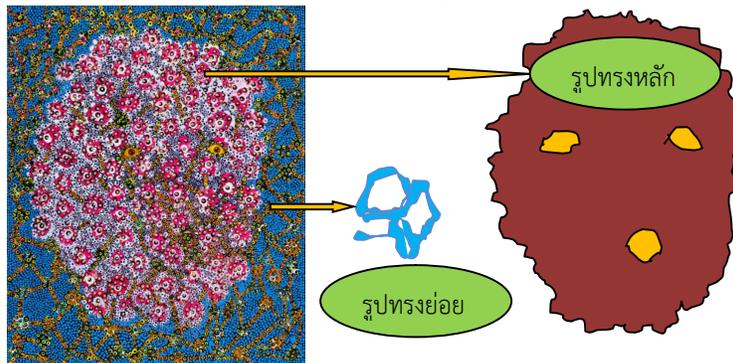
ภาพ 7 ภาพลักษณะที่เปลี่ยนไป เทคนิค: สีอะคริลิกและคอลลาจบนผ้าใบแคนวาส ขนาด : 80 x 100 cm.

8. ผลงาน “นางแบบ” แสดงภาพลักษณะด้วยรูปทรงผลงานแบบสองมิติ รูปแบบการสร้างสรรค์ ใช้กระบวนการทางจิตรกรรมผสมกับการคอลลาจ แสดงภาพลักษณะด้วยรูปทรงผลงานแบบสองมิติ รูปแบบการสร้างสรรค์ใช้เทคนิคการจุดสีลงบนรูปทรงที่คอลลาจบนผ้าใบแคนวาส เป็นการแสดงออกซึ่งภาพลักษณะที่เปลี่ยนแปลงไปตามสภาพของร่างกาย โดยนำรูปร่างของเซลล์มาเป็นแนวทางในการสร้างรูปทรงหลักภายในภาพ แนวคิดภายในภาพนี้ต้องการพูดผ่านภาพลักษณะของนางแบบ ที่ผู้วิจัยนำมาจากหนังสือแพชั่นส์มาคอลลาจเป็นรูปทรงโครงสร้างหลักของภาพ และทำลายรูปลักษณะเดิมด้วยการใช้รูปร่างของเซลล์มาวาดทับรูปทรงหลักของภาพ ใช้เทคนิคการจุดสีทับซ้อนเพื่อสลายรูปทรง ให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้ได้รูปลักษณะของความงามใหม่ในความรู้สึกของผู้วิจัยเอง

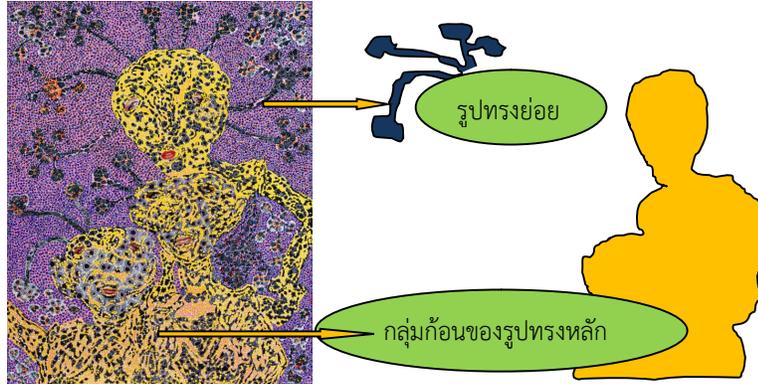
ภาพ 8 ชื่อภาพ: นางแบบ เทคนิค : สีอะคริลิกและคอลลาจบนผ้าใบแคนวาส ขนาด : 50 x 60 cm.

9. ผลงาน “ใบหน้านางแบบ” แสดงภาพลักษณ์ด้วยรูปทรงผลงานแบบสองมิติ รูปแบบการสร้างสรรค์ ใช้กระบวนการทางจิตรกรรมผสมกับการคอลลาจ แสดงภาพลักษณ์ด้วยรูปทรงผลงานแบบสองมิติ รูปแบบการสร้างสรรค์ใช้เทคนิคการจุดสีลงบนรูปทรงที่คอลลาจบนผ้าใบแคนวาส การสร้างสรรคผลงานขึ้นนี้เกิดจากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีบุคลิกภาพของ คาเรน ฮอนาย โดยหลักสำคัญของทฤษฎีกล่าวว่าบุคลิกภาพเกิดจากแรงผลักดันของความวิตกกังวล มนุษย์เกิดมาด้วยความรู้สึกเดียวตายเมื่ออยู่กับตัวเอง รูปใบหน้าที่เต็มไปด้วยความแปลกแยกเมื่อกาลเวลาผ่านไป

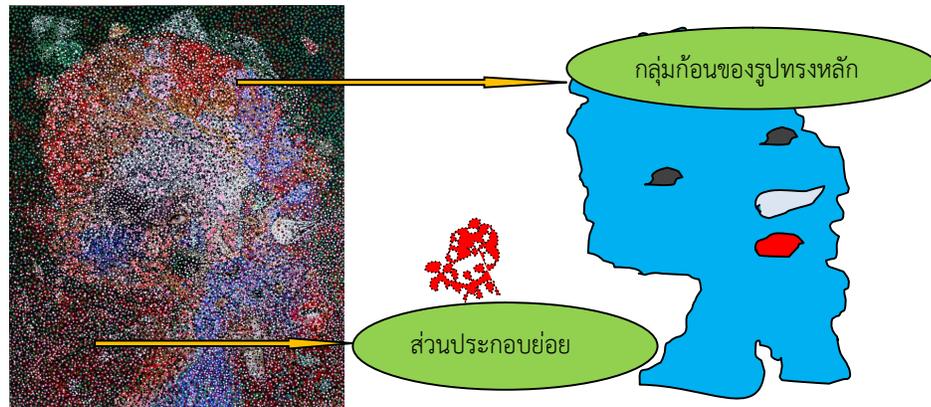
ภาพ 9 ชื่อภาพ : ใบหน้านางแบบ เทคนิค : สีอะคริลิกและคอลลาจบนผ้าใบแคนวาส ขนาด : 50 x 60 cm.

10. ผลงาน “ครอบครัว” แสดงภาพลักษณ์ด้วยรูปทรงผลงานแบบสองมิติ รูปแบบการสร้างสรรค์ ใช้กระบวนการทางจิตรกรรมผสมกับการคอลลาจ แสดงภาพลักษณ์ด้วยรูปทรงผลงานแบบสองมิติ รูปแบบการสร้างสรรค์ใช้เทคนิคการจุดสีลงบนรูปทรงที่คอลลาจบนผ้าใบแคนวาส การสร้างภาพลักษณ์รูปทรงของคนที่มีรูปร่างไม่สมส่วน วางรูปทรงให้เกาะกลุ่มกันเป็นครอบครัวในสังคมปัจจุบัน ที่ผู้วิจัยต้องการนำเสนอเชิงเปรียบเทียบ เสมือนมายาคติในโลกปัจจุบันที่มีปัญหาซ่อนเร้นอำพรางแทรกตัวอยู่ในสังคมแม้ในครอบครัวเองก็มีปัญหาแทรกซึมกัดเซาะอยู่ แนวคิดเป็นการเปรียบเทียบให้เห็นว่าโลกที่เต็มไปด้วยสิ่งสวยงามนั้น แท้จริงแล้วกลับแฝงไปด้วยภัยอันตราย การใช้ชีวิตในสังคมปัจจุบันจึงต้องรู้เท่าทันโลก ดังคำกล่าวของ พระอาจารย์พุทธทาสภิกขุ ที่กล่าวไว้ว่า “อยู่ในโลกอย่าให้ถูกเขี้ยวของโลก” เพราะเขี้ยวของโลกคือพิษภัย พิษภัยมักมาพร้อมกับสิ่งสวยงามที่หลอกลวงให้เราหลง เมื่อเราหลงไปถูกเขี้ยวของมันก็จะทำให้เกิดความทุกข์

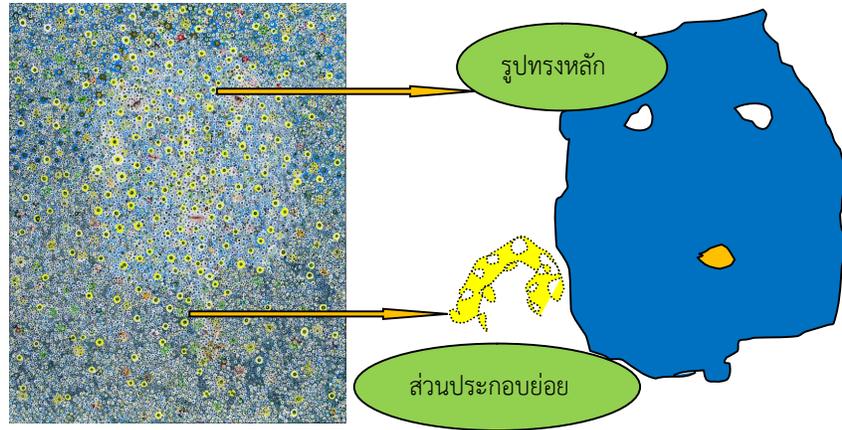
ภาพ 10 ชื่อภาพ : ครอบครัวยุคเทคนิค : สีอะคริลิกและคอลลาจ บนผ้าใบแคนวาสขนาด : 80 x 100 cm.

11. ผลงาน “ผู้หญิงกับดอกไม้” แสดงภาพลักษณ์ด้วยรูปทรงผลงานแบบสองมิติ รูปแบบการสร้างสรรค์ ใช้กระบวนการทางจิตรกรรมผสมกับการคอลลาจ แสดงภาพลักษณ์ด้วยรูปทรงผลงานแบบสองมิติ รูปแบบการสร้างสรรค์ใช้เทคนิคการจุดสีลงบนรูปทรงที่คอลลาจบนผ้าใบแคนวาส การสร้างภาพลักษณ์รูปทรงของผู้หญิงที่อยู่ท่ามกลางสิ่งสวยงาม แต่เป็นความงามที่อยู่ในโลกของมายาคติ คือสิ่งล่องลอยปิดบังอำพรางและเป็นภัยอันตราย

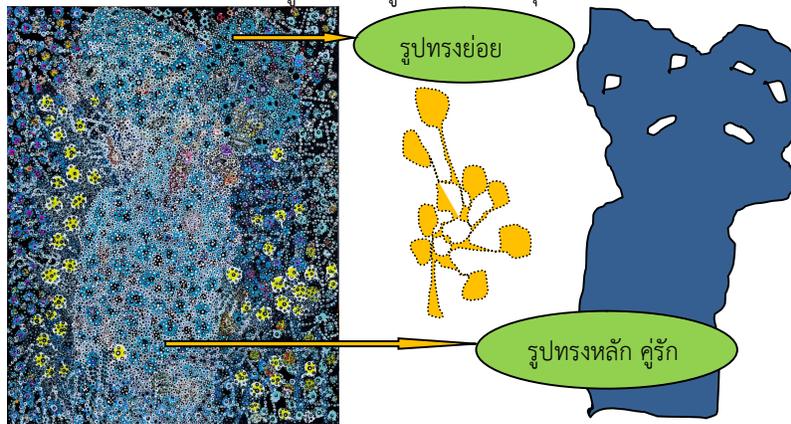
ภาพ 11 ชื่อภาพ : ผู้หญิงกับดอกไม้ เทคนิค : สีอะคริลิกและคอลลาจบนผ้าใบแคนวาส ขนาด : 100 x 120 cm.

12. ผลงาน “ดอกไม้บาน ” แสดงภาพลักษณ์ด้วยรูปทรงผลงานแบบสองมิติ รูปแบบการสร้างสรรค์ ใช้กระบวนการทางจิตรกรรมผสมกับการคอลลาจ แสดงภาพลักษณ์ด้วยรูปทรงผลงานแบบสองมิติ รูปแบบการสร้างสรรค์ใช้เทคนิคการจุดสีลงบนรูปทรงที่คอลลาจบนผ้าใบแคนวาส การสร้างภาพลักษณ์รูปทรงใบหน้าของผู้หญิงที่อยู่ท่ามกลางดอกไม้ที่กำลังเบ่งบาน แต่ภายในใจกลับหม่นหมอง เป็นภาพสะท้อนความขัดแย้งที่เป็นจริงของการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน

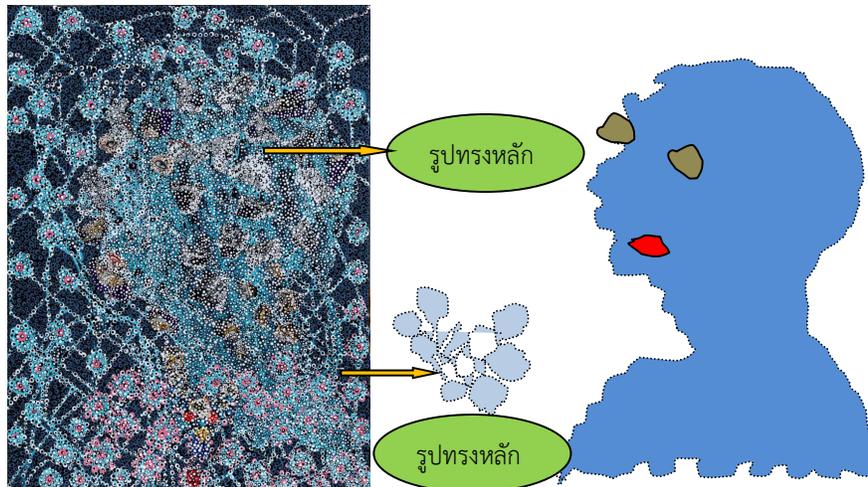
ภาพ 12 ชื่อภาพ : ผู้หญิงกับดอกไม้ เทคนิค: สีอะคริลิกและคอลลาจบนผ้าใบแคนวาส ขนาด : 80 x 100 cm

13. ผลงาน “คู่รัก” แสดงภาพลักษณ์ด้วยรูปทรงผลงานแบบสองมิติ รูปแบบการสร้างสรรค์ ใช้กระบวนการทางจิตกรรม ผสมกับการคอลลาจ แสดงภาพลักษณ์ด้วยรูปทรงผลงานแบบสองมิติ รูปแบบการสร้างสรรค์ใช้เทคนิคการจุดสีลงบนรูปทรงที่คอลลาจบนผ้าใบแคนวาส การสร้างภาพลักษณ์รูปทรงของคู่รักในสังคมปัจจุบัน เพื่อสะท้อนประเด็นความหลากหลายทางเพศ

ภาพ 13 ชื่อภาพ: คู่รัก เทคนิค : สีอะคริลิกและคอลลาจ บนผ้าใบแคนวาส ขนาด : 80 x 100 cm.

14.ผลงาน “รอบๆ ตัวเรา คือความสับสน ”แสดงภาพลักษณ์ด้วยรูปทรงผลงานแบบสองมิติ รูปแบบการสร้างสรรค์ ใช้กระบวนการทางจิตกรรมผสมกับการคอลลาจ แสดงภาพลักษณ์ด้วยรูปทรงผลงานแบบสองมิติ รูปแบบการสร้างสรรค์ใช้เทคนิคการจุดสีลงบนรูปทรงที่คอลลาจบนผ้าใบแคนวาส การสร้างภาพลักษณ์รูปทรงของคน ที่อยู่ท่ามกลางความสับสนวุ่นวาย เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาต่างๆตัวที่ทับซ้อนกันอย่างมากมาย จนทำให้เรารู้สึกถึงปัญหาที่เริ่มรุนแรงและยากต่อการประคับประคองจิตใจให้มีความสุขได้

ภาพ 14 ชื่อภาพ : รอบๆตัวเราคือความสับสน เทคนิค : สีอะคริลิกและคอลลาก บนผ้าใบแคนวาส
ขนาด : 80 x 100cm.

ตาราง 1 ข้อมูลแบบประเมินการรับรู้ด้านสุนทรียภาพ

ลำดับ	รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ การรับรู้
1	สามารถสื่อถึง ความหมายการ สร้างสรรค์ เรื่อง “การอุบัติการณ์ ใหม่ของรูปทรง”	4.30	0.70	มาก
2	สามารถสื่อคุณค่า ด้านสุนทรียภาพ	4.27	0.74	มาก
3	องค์ประกอบของ ภาพมีความ เหมาะสม	4.30	0.65	มาก
4	มีกระบวนการ สร้างสรรค์ผลงาน ศิลปะอย่างเป็น ระบบ	4.57	0.57	มากที่สุด
5	ความเหมาะสม ของเทคนิคการ สร้างสรรค์ศิลปะ	4.63	0.56	มากที่สุด

จากตารางพบว่าการประเมิน 1. ด้านการสามารถสื่อถึงความหมายการสร้างสรรค์ เรื่อง “การอุบัติการณ์ใหม่ของรูปทรง” อยู่ในระดับมาก 2. ด้านการสามารถสื่อคุณค่าด้านสุนทรียภาพ อยู่ในระดับมาก 3. ด้านองค์ประกอบของภาพมีความ

เหมาะสม อยู่ในระดับมาก 4. มีกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะอย่างเป็นระบบ อยู่ในระดับมากที่สุด 5. ด้านความเหมาะสมของเทคนิคการสร้างสรรคศิลปะ อยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

ในการสร้างสรรค์ศิลปะครั้งนี้ หลักการทางศิลปกรรมที่นำมาใช้ คือ หลักการในการสร้างสรรค์ให้ปรากฏซึ่งงานศิลปกรรมแบบสองมิติ ซึ่งเป็นผลมาจากปรากฏการณ์ทางรูปแบบที่เกิดจากการประสานสัมพันธ์ระหว่างทัศนธาตุทางศิลปะ และการจัดองค์ประกอบทางศิลปะ รวมถึงการใช้สัญลักษณ์การแสดงออกโดยการตอบโต้กับความรู้สึกของตนเองผ่านสื่อวัสดุอุปกรณ์ในแต่ละกลวิธีของการสร้างสรรค์ เพื่อมุ่งเข้าหาความเป็นสัญลักษณ์การรับรู้และการแสดงออกทางศิลปะ อีกทั้งเป็นการค้นหารูปแบบและแนวทางที่เป็นประโยชน์ในการสร้างสรรค์ศิลปะของผู้วิจัย

จากการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ “อุบัติเหตุใหม่ของรูปทรง” ผู้วิจัยได้ทำประเมินความพึงพอใจ อันก่อให้เกิดการเรียนรู้ผ่านรูปแบบและกระบวนการสร้างสรรค์ศิลปะ โดยเปิดโอกาสให้นักศึกษาชั้นปีที่3 สาขาทัศนศิลป์ ภาควิชาศิลปะและการออกแบบ ได้รับชมพูดคุยแลกเปลี่ยนด้านความรู้ที่ได้จากการสร้างสรรค์ในครั้งนี้ทั้งในเชิงคุณค่าทางศิลปะที่มีผลต่อความรู้สึกนึกคิดและเทคนิคกระบวนการสร้างสรรค์ศิลปะ

การนำเสนอประเด็นปัญหาเชิงสังคมโดยใช้ศิลปะเป็นเครื่องมือในการตีความเพื่อสื่อสาร ผ่านการวิจัยสร้างสรรค์ศิลปะครั้งนี้ เป็นการบูรณาการด้านการเรียนการสอนควบคู่ไปด้วยกัน เพื่อให้นักศึกษาได้เกิดความตระหนักจากปัญหาด้านความเครียดและความวิตกกังวลที่ถูกนำเสนอผ่านการสร้างสรรค์ศิลปะ รวมถึงรูปแบบและกลวิธีในการสร้างสรรค์ศิลปะ ประเด็นเหล่านี้ถูกนำเสนออย่างเป็นหลักวิชาการทางศิลปะ เพื่อให้นักศึกษาได้รับความรู้และทำการประเมินผลความพึงพอใจด้านสุนทรียะภาพ

เอกสารอ้างอิง

จักรพันธ์ วิลาสินิกุล, ดวงฤทัย เอสสะนาชาตัง, วันทนีย์ ศิริพัฒนานันท์ทกุล. (2547). **พลังการวิจารณ์ ทัศนศิลป์**. กรุงเทพฯ:

ภาพพิมพ์

จี ศรีนิวาสน์. (2553). **สุนทรียศาสตร์ ปัญหาและทฤษฎีว่าด้วยความงามและศิลปะ**. สุเชาว์ พลายชุม,แปล. กรุงเทพฯ:

มหามกุฏราชวิทยาลัย

จิระพัฒน์ พิตรปรีชา.(2545) . **โลกศิลปะศตวรรษที่20**. กรุงเทพฯ: เมืองโบราณ

จินดารัตน์ โพธิ์นอก. (2558) **วาทกรรม**. สืบค้นเมื่อ กรกฎาคม 2561 4, จาก <http://www.dailynews.co.th/article/322296>

จำนง อติวัฒนสิทธิ์ และคณะ.(2540).**สังคมวิทยา**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

จำลอง ดิษยวันิช, ปริ้มเพรา ดิษยวันิช. (2545). **ความเครียด ความวิตกกังวลและสุขภาพ**.เชียงใหม่ : แสงศิลป์

ชลุด นิมเสมอ. (2532). **การเข้าถึงศิลปะในงานจิตรกรรมไทย**. กรุงเทพฯ: อมรินทร์.

ชลุด นิมเสมอ. (2539). **องค์ประกอบของศิลปะ**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์. (2548). **การวิจัยทางศิลปะ**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.

ทวีศักดิ์ พรหมรัตน์. (2559). **สุนทรียศาสตร์** .พิษณุโลก: รัตนสุวรรณ3.

ทวีศักดิ์ พรหมรัตน์. (2558). **การพัฒนาแบบกิจกรรมศิลปะเพื่อบำบัดความเครียดผู้ติดสารเสพติด**. (วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต วิทยาลัย). พิษณุโลก:มหาวิทยาลัยนเรศวร.

- พระมหาสนอง ปัจโจปการี. (2553). **มนุษย์กับสังคม**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์.
- พิชัย ผกาทอง. (2547). **เอกสารประกอบการสอนรายวิชา มนุษย์กับสังคม**. กรุงเทพฯ: มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.
- พิน ดอกบัว. (2550). **พุทธปรัชญาแห่งชีวิต**. กรุงเทพฯ: สยาม.
- มรรยา รุจิวิทย์. (2548). **การจัดการความเครียดเพื่อสร้างเสริมสุขภาพ**. กรุงเทพฯ:
- มานิชย์ หล่อตระกูล,ปราโมทย์ สุคนิชย์. (2552). **จิตเวชศาสตร์รามาริบัติ**. กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยมหิดล.
- มุกดา ศรีรงค์ และคณะ. (2540). **จิตวิทยาทั่วไป**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ยศ สันตสมบัติ. (2542). **พรอยด์และพัฒนาการของจิตวิเคราะห์ จากความฝันสู่ทฤษฎีสังคม**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2525). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน**. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญ.
- วิทยา เชียงกุล. (2551). **จิตวิทยาความฉลาดและความคิดสร้างสรรค์**. กรุงเทพฯ: สายธาร.
- วัลลภ ปิยะมโนธรรม. (2550). **เทคนิคการแก้ไขอาการ วิตก กังวล กลัวด้วยตัวเอง**. กรุงเทพฯ:ฐานมีบุคส์.
- วิไลรัตน์ ยังรอด, ธวัชชัย องค์กรวิเวทย์. (2551). **สุโขทัย ศรีสังขนาลัย**. กรุงเทพฯ: มิวเซียมเพรส.
- วิกิตำรา .(2555). **ฟูโกต์**. สืบค้นเมื่อ 4 กรกฎาคม 2561, จาก <https://th.wikibooks.org/wiki/ฟูโกต์>
- สมภพ เรื่องตระกูล. (2548). **ตำราจิตเวชศาสตร์**. กรุงเทพฯ: เรือนแก้วการพิมพ์.
- สิริวรรณ สารนาถ. (2547). **ทฤษฎีบุคลิกภาพ**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุพิศวง ธรรมพันทา. (2543). **มนุษย์กับสังคม**. กรุงเทพฯ: ภูมิไทย.
- อานันท์ กาญจนพันธุ์. (2553). **คิดอย่างมิเชล ฟูโกต์ คิดอย่างวิพากษ์**. เชียงใหม่:มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อิทธิพล ตั้งโฉลก. (2550). **แนวทางการสอนและสร้างสรรค์กิจกรรมชั้นสูง**. กรุงเทพฯ: อมรินทร์ดิงแอนด์พับลิชชิง.
- ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร. (2545). **วาทกรรมการพัฒนา**. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยและผลิตตำรามหาวิทยาลัยเกริก.